

Sygn. akt IV CZ 72/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku R. K.

przy uczestnictwie A. K., A. O., A. O., A. O., M. O., W. O., W. O., Z. O., I. S.
i M. M. W.

o stwierdzenie zasiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 stycznia 2016 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt V Ca [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy R. K., w sprawie z udziałem A. K., A. O., A. O., A. O., M. O., W. O., W. O., Z. O., I. S., M. M. W., o stwierdzenie zasiedzenia.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik procesowy wnioskodawcy wniósł o jego uchylenie wraz z postanowieniami rozpoznawanymi w trybie art. 380 k.p.c. i zwolnienie wnioskodawcy z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości, bądź przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że na postanowienia sądów drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (art. 394¹ k.p.c.). Jednak takie postanowienie może zostać skontrolowane pośrednio, w ramach rozpoznania zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną wskutek nieuiszczenia należnej opłaty, jeżeli w zażaleniu zostanie sformułowany wniosek na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. W niniejszej sprawie żalący uczynił zadość wskazanemu wymaganiu, podniesione zarzuty podlegają zatem rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy.

Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych jest instytucją wyjątkową i stanowi pomoc państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Niemożność poniesienia kosztów w całości lub w części musi mieć przy tym charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu. W orzecznictwie sądowym podkreśla się również, że strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem, stąd powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne.

Skarżący, będący spadkobiercą wnioskodawczyni, a uprzednio jej pełnomocnikiem, miał możliwość poczynienia stosownych ograniczeń w wydatkach umożliwiających mu poniesienie na obecnym etapie części kosztów postępowania,

czyli części opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 1000 zł. W tej sytuacji usprawiedliwiona była ocena Sądu Okręgowego, że skarżący nie wykazał istnienia podstaw do zwolnienia go od tej opłaty.

Nieuiszczenie przez skarżącego opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 1000 zł słusznie przeto uznane zostało przez Sąd Okręgowy za uzasadnioną przyczynę odrzucenia skargi kasacyjnej. Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej okazało się pozbawione uzasadnionych podstaw i podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ i 394¹ § 3 k.p.c.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.